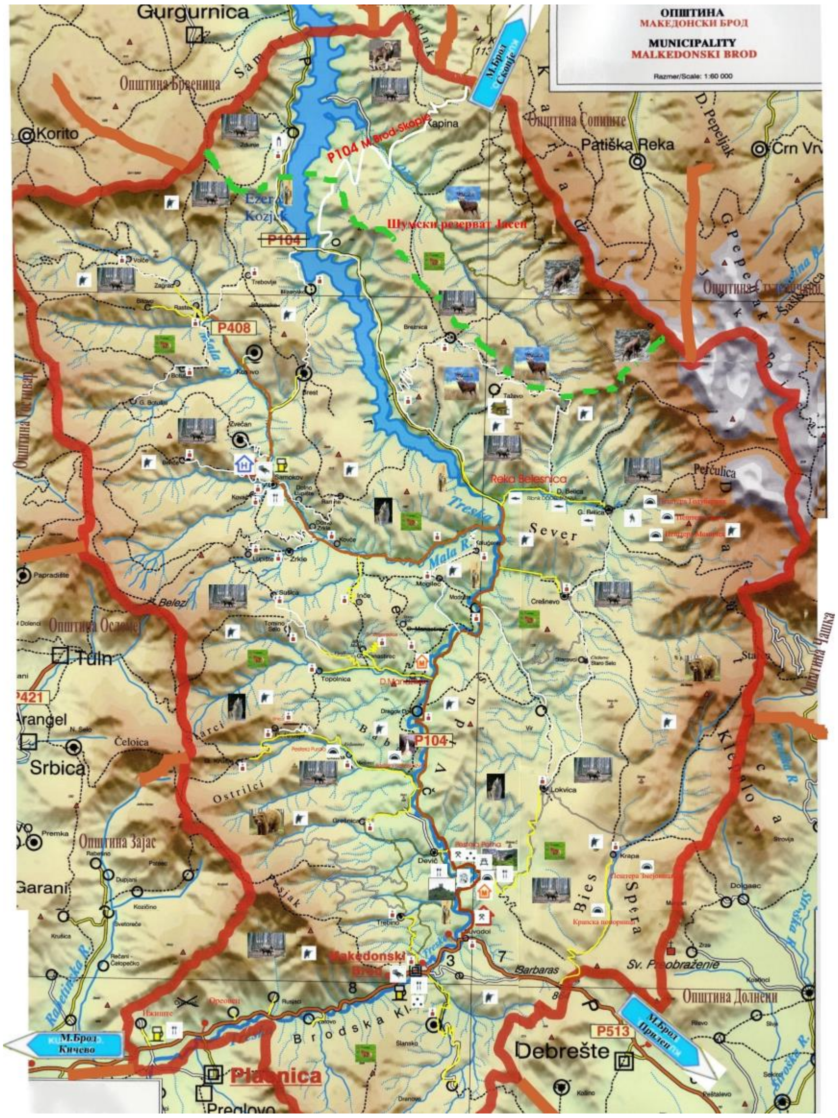

У Р Б А Н А   Р Е В И З И Ј А

ЗА

ОПШТИНА МАКЕДОНСКИ БРОД

Февруари 2024

Овој документ е изработен согласно Методологија за урбанистичка ревизија подготвена во рамки на Проектот на УСАИД за Зајакнување на капацитети за искористување на ресурсите.

С О Д Р Ж И Н А

1. РЕГИОНАЛНО ОПКРУЖУВАЊЕ 3
1.1.РЕГИОНАЛНА ЕКОНОМИЈА И ГРАНИЦИТЕ НА ОКОЛИНАТА НА ОПШТИНА 4
1.2. ДЕМОГРАФИЈА 5
2. УРБАНИСТИЧКА ПОСТАВЕНОСТ И ОРГАНИЗАЦИЈА НА ОПШТИНАТА 6
2.1. ЗАФАТЕНОСТ НА ЗЕМЈИШТЕТО..7
3. ТРЕНДОВИ И ПРОЕКЦИИ НА НАСЕЛЕНИЕ..10
4. ОПШТИНСКА ЕКОНОМИЈА 11
5. ОПШТИНСКИ УСЛУГИ, СРЕДСТВА, ОДРЖУВАЊЕ 15
6. НЕДОСТАТОЦИ И ПОТРЕБИ 24
7. ПРОЕКТИ ЗА УРБАН РАЗВОЈ, ТЕКОВНИ И ИДНИ ПРОЕКТИ 25
8. ПРЕДЛОЖЕНИ ПРОЕКТИ, ИЗБОР И КОНСУЛТАЦИИ 38
8.1.КРИТЕРИУМИ ЗА КВАЛИФИКУВАЊЕ И ЗА ПРИОРИТЕТ НА ПРОЕКТИТЕ 39

.

1.РЕГИОНАЛНО ОПКРУЖУВАЊЕ

Македонски Брод е стара населба. Првпат се споменува во една повелба на кралот Стефан Урош II Милутин од 1300 година. Стариот дел на населбата се наоѓал на левиот брег на реката Треска. Според еден надгробен споменик пронајден во селото Крапа, утврдено е дека просторот бил населен со Римјани. Подоцна, со доаѓањето на Словените, во овој крај се доселило словенското племе Берзити, односно Брсјаци. Градот е еден од помалите градови во Македонија кој се наоѓа во Поречката област. Лежи на бреговите на горното сливно подрачје на реката Треска па оттаму произлегло и неговото име Брод. Со новата територијална поделба на Република Македонија од 2004 година кон поранешната Општина Македонски Брод е припоена и Општина Самоков.

Слика 1 Општина Македонски Брод

Општина Македонски Брод со површина од 888км2, го зафаќа средното течение на реката Треска, западно од планинскиот масив Јакупица, целосно ја зафаќа областа Поречје и се протега на југ до Бушева Планина, на запад до Коњарник и Добра Вода, на север до Сува Гора и на исток до Караџица, Јакупица и Даутица. На територијата на општината има неколку маркантни планини: Јакупица, Караџица, Сува Гора, Добра Вода и Бушева Планина со Баба Сач. Релјефот на општината е сочинет од голем број речни текови од кои најзначајна е реката Треска. Оваа река во своето течение од селото Ореовец па до Македонски Брод, во должина од 4км има кањонски изглед.

1.1.РЕГИОНАЛНА ЕКОНОМИЈА И ГРАНИЦИТЕ НА ОКОЛИНАТА НА ОПШТИНА

Општината припаѓа во Југозападниот плански регион заедно со Вевчани, Дебар, Дебарца, Кичево, Македонски Брод, Охрид, Пласница, Струга и Центар Жупа. Регионот се простира на површина од 3340км2, карактеристичен по извонредната застапеност на пештери со оглед на варовничкиот состав на планините. Изобилува со природни, вештачки и глацијални езера, и е еден од најпошумените во Република Македонија. Активните деловните субјекти се воглавно од индустријата и енергетиката, трговијата, хотелите и ресторанти и сообраќајот, финансискиот сектор, земјоделство и рибарство и другите услужни дејности.

Активни деловни субјекти во Југозападен плански регион во период 2017-2021 година					
	2017	2018	2019	2020	2021
Вевчани	108	103	99	103	94
Дебар	505	500	507	517	516
Дебарца	107	110	131	118	116
Кичево	1456	1447	1495	1462	1418
Македонски Брод	148	158	166	152	146
Охрид	2636	2622	2774	2654	2541
Пласница	55	52	47	46	43
Струга	2137	2134	2223	2138	2080
Центар Жупа	86	83	78	78	70

Извор: Државен завод за статистика

Од анализираниот период може да се забележи дека бројот на активните деловни субјекти во период после 2019 година се намалува скоро во сите населени места, со исклучок на Вевчани и Дебар.

Општина Македонски Брод граничи со следните општини: Кичево, Гостивар, Брвеница, Желино, Сопиште, Студеничани, Чашка, Долнени, Крушево и Пласница. Од Кичево е оддалечен 27 километри во источен правец, а од Прилеп 37 километри од северозападен правец. Општината располага со атрактивни шумски предели богати со разновидна флора и фауна. На овој простор се среќава интересен и разновиден растителен свет со доминантна распространетост на шумскиот комплекс кој го сочинуваат дабовите, буковите и боровите шуми.

Активни деловни субјекти					
	2017	2018	2019	2020	2021
Македонски Брод	148	158	166	152	146

Извор: Државен завод за статистика

Бројот на активни деловни субјекти во Македонски Брод е скоро ист како и во другите населени места во Југозападниот плански регион, односно после 2019 година има намалување на субјектите како резултат на појавата на КОВИД 19. Најзастапени сектори на делување се трговијата на мало, угостителството, земјоделие и индустрија.

Во последните години е забележлив тренд на пораст на туризмот како стопанска гранка, претставен преку зголемувањето на бројот на сместувачките капацитети, туристите и ноќевањата. Ова најмногу се должи на присутноста на реката Треска и езерото Козјак.

1.2. ДЕМОГРАФИЈА

Во Република С. Македонија развојот на населението е со намален природен прираст и пораст на емиграцијата во странство. Емиграцијата како локален, регионален и проблем на централно ниво предизвикува поместувања во демографската и социо-економската структура на населението.

Според податоците од Пописот 2021 година, во Југозападниот плански регион живеат 177.187 жители .

ЈУГОЗАПАДЕН ПЛАНСКИ РЕГИОН			
	2021	**2022**	
ДЕБРЦА	3713	3642	
ВЕВЧАНИ	2363	2350	
ДЕБАР	15425	15457	
КИЧЕВО	39585	39430	
МАКЕДОНСКИ БРОД	5859	5820	
ОХРИД	51313	50970	
ПЛАСНИЦА	4228	4226	
СТРУГА	50980	51001	
ЦЕНТАР ЖУПА	3721	3714	

Извор: Државен завод за статистика

Во Југозападниот плански регион во 2021 и 2022 година се забележува намалување на населението, како и во сите општини во овој регион освен во Дебар, каде има зголемување. Трендот на намалување на населението е неповолен и доведува до бројни импликации врз социо-економскиот развој како на регионот така и на локално ниво. Овие промени во голема мера ќе го детерминираат и идниот регионален развој во земјата

2.УРБАНИСТИЧКА ПОСТАВЕНОСТ И ОРГАНИЗАЦИЈА НА ОПШТИНАТА

Општина Македонски Брод се наоѓа во југозападниот дел на Република Северна Македонија и припаѓа на југозападниот плански регион, се простира на површина од 888,7 км^2 и е 3,63% од вкупната територија на Република Македонија. Општина Македонски Брод граничи со следните општини: Кичево, Гостивар, Брвеница, Желино, Сопиште, Студеничани, Чашка, Долнени, Крушево и Пласница. Патно поврзување со Скопје е преку Кичево, Прилеп и брана Козјак..

Општина Македонски Брод ја сочинува 51 населено место. Според пописот 2021 година едно населено место е раселено т.е. Старо село, но прогласено со Закон селото ЛАГ е ново, кое во пописот не е внесено.

2.1. ЗАФАТЕНОСТ НА ЗЕМЈИШТЕТО

Воглавно, територијата на општината има ридско-планински карактеристики. Се наоѓа на надморска височина од 545 метри, под влијаније на умерено-континентална клима, која се одликува со ладни и врнежливи зими, суви и топли лета. Во Општина Македонски Брод се среќава интересен и разновиден растителен свет со доминантна распространетост на шумскиот комплекс кој го сочинуваат дабовите, буковите и боровите шуми. Процентот на шумовитост на ниво на општината изнесува 60%, а во површина е 60 056 ха, во државна сопственост, а 1519 ха се во приватна сопственост. Дел од земјиштето т.е. 1.131,14 ха се корисно земјоделско земјиште.

	Вкупно корисно земјоделско земјиште	**Ораници, бавчи и куќни градини**	**Ливади**	**Пасишта**	**Овоштарници**	**Лозја**	**Расадници**
Македонски Брод	1.131,14	296,65	406,06	268,92	156,00	2,4	1,11

Извор: Државен завод за статистика

Од вкупното корисно земјоделско земјиште најмногу припаѓа на ливади или 406,06 ха, потоа ораници, бавчи и куќни градини 296,65 ха, пасишта 268,92 ха, овоштарници 156 ха, лозја 2,4 ха и расадници 1,11 ха.

На територија на Општина Македонски Брод има 51 населено место и тоа: градот Македонски Брод и населени места: Белица, Бенче, Битово, Близанско, Брезница, Брест, Вир, Волче, Горни Манастирец, Горно Ботушје, Горно Крушје, Грешница, Девич, Долни Манастирец, Долно Ботушје, Долно Крушје, Драгов Дол, Дреново, Заград, Звечан, Здуње, Зркле, Ижиште, Инче, Калуѓерец, Ковач, Ковче, Косово, Крапа, Латово, Лаг, Локвица, Лупште, Могилец, Модриште, Ореовец, Рамне, Растеш, Русјаци, Самоков, Сланско, Слатина, Суводол, Сушица, Тажево, Томино Село, Тополница, Требино, Требовље и Црешнево.

Населени места	Опслужено домување (km2)	Делумно опслужено домување(km2)	Недоволноопслужено домување (km2)	Зелени површини	Патишта	Вкупна површина (км2)
Белица	/	0.029	/			89,0
Бенче	/	/	0.078			15
Битово	/	0.040	/			13,0
Близанско	/	/	0.079			6,2
Брезница	/	/	0.054			30,8
Брест	/	0.023	/			17,0
Вир	/	/	0.087			11,1
Волче	/	0.030	/			21,4
Горни и Долни Манастирец	/	0.023	/			18,6
Горно и Долно Ботушје	/	/	0.046			26,0
Горно и Долно Крушје	/	0.0001 68	/			15,6
Грешница	/	0.069	/			22,8
Девич	/	0.084	/			14,1
Драгов Дол	/	/	0.028			7,0
Дреново	/	/	0.098			14,0
Заград	/	0.031	/			2,3
Звечан	/	0.090	/			7,2
Здуње	/	?	/			69,4
Зркле	/	0.085	/			5,8
Ижиште	/	0.064	/			8,0
Инче	/	0.060	/			6,3
Калуѓерец	/	0.078	/			6,9
Ковче	/	0.027	/			1,9
Косово	/	0.080	/			6,0

Крапа	/	0.023	/	44,4
Латово	/	0.088	/	24,4
Локвица	/	0.025	/	39,4
Лупште	/	0.071	/	13,8
Македонски Брод	2.00	/	/	15,0
Могилец	/	0.083	/	8,7
Модриште	/	0.094	/	13,7
Ореовец	/	0.022	/	8,3
Рамне	/	0.026	/	19,0
Растеш	/	0.038	/	8,4
Русјаци	/	0.068	/	13,5
Самоков заедно со Ковач	0.0003 36	/	/	14,2
Сланско	/	0.098	/	17,3
Слатина	/	0.061	/	19,6
Суводол	0.0001 23	/	/	8,8
Сушица	/	0.038	/	7,4
Тажево	/	/	0.012	45,0
Томино село	/	/	0.088	10,2
Тополница	/	0.0001 42	/	15,5
Требино	/	0.066	/	8,7
Требовље	/	0.025	/	16,9
Црешнево	/		0.070	56,6

Забелешка:

- Опслужено домување се населени места кои се услужени со сите услуги: електрична енергија, водоснабдување, канализација, асфалтирани патишта, собирање на смет.
- Недоволно, опслужено домување се населени места кои се услужени со сите овие услуги освен со две од нив: електрична енергија, водоснабдување, канализација, асфалтирани патишта, собирање на смет.
- Нерегуларно домување се населени места кои се услужени со една или ниедна од овие услуги: електрична енергија, водоснабдување, канализација, асфалтирани патишта, собирање на смет.

3.ТРЕНДОВИ И ПРОЕКЦИИ НА НАСЕЛЕНИЕ

Населението е жив и динамичен систем, кој е најважен елемент и двигател во општината. Во табелата подолу прикажано е население од Општина Македонски Брод од пописот 2002 година, и проекција на населението во последните 4 години и од пописот 2021 година.

	2002	2017	2018	2019	2020	2021
	Вкупно	Вкупно	Вкупно	Вкупно	Вкупно	Вкупно/ резидентно
Општина Македонски Брод	7141	6 137	6 076	6 018	5 957	5889

Извор:Државен завод за статистика

Анализираниот период укажува на намалување на населението од година во година односно постојано опаѓање, најмногу поради намалениот наталитет како последица на лошата економска состојба како и големата миграција.

Од демографска гледна точка, општината Македонски Брод е населена претежно со етничко македонско население и брои вкупно 6.124 жители од кои 5.889 резидентни жители. Се смета за една од помалите општини по број на жители во Република Северна Македонија.

Податоци од Попис 2002г. и 2021г.

	Вкупно	Мажи	Жени
2021	6.124	3.194	2.930
2002	7.141	3.706	3.435

Извор:Државен завод за статистика

Според пописот 2002 година, вкупното население било 7.141 жители заедно од Општина Македонски Брод и Општина Самоков, додека во пописот 2021 година двете општини се споени во една според Законот за територијална организација на РМ од 2004 година.

4.ОПШТИНСКА ЕКОНОМИЈА

Општина Македонски Брод не располага со развиена локална економија, како главни стопански гранки се производство на дрво и производи од дрво (шумарство), одгледување земјоделски култури (земјоделие), производство на доломит и производи на база на доломит, угостителство и трговија на мало.

Деловните субјекти кои делуваат на територија на општината, во период од 2018 до 2022 година со мали осцилации во бројност но според дејност нема големи промени. Во табелата подолу може да се види дека има намалување на вкупниот број на претпријатија, кое е најизразено кај малите претпријатија во 2022 година, додека најголемо зголемување на бројот на активни компании има 2022 и тоа кај микро претпријатијата или трговец поединец. Трендот на намалување на малите за сметка на микро претпријатијата воглавно се должи на пандемијата Ковид 19.

Активни деловни субјекти по големина				
МАКЕДОНСКИ БРОД				
	микро	***мали***	***средни***	***вкупно***
2018	***127***	***30***	***1***	***158***
2019	***134***	***31***	***1***	***166***
2020	***113***	***37***	***2***	***152***
2021	***102***	***42***	***2***	***146***
2022	***140***	***6***	***1***	***147***

Извор: Државен завод за статистика

Според економската активност во општината микропретпријатијата делуваат во областа трговија, угостителство, земјоделие и услуги на населението. Малите и средни претпријатија најчесто се во преработувачката индустрија.

Вид на економска активност	***Број на компании според класификација***			
	Микро	***Мали***	***Средни***	***Големи***
Индустриско производство	1	1		
Земјоделство	14			
Преработувачка индустрија	1	3	1	
Трговија	52	1		
Бизнис услуги (обука, консалтинг, истражување на пазар, реклама, издаваштво,односи со јавност	5			
Финансиски услуги	1			
Медицински услуги	10			
Легални услуги (нотари, адвокати)	1			
Услуги за населението (фризерници, перални, поправка на автомобили,, други сервиси)	11			
Ресторани, кафулина, барови	21			
Хотели, хостели	3			
ИТ услуги	1			
Транспорт	9			
Градежништво	7			
Управување со отпад	1			
Рударство	2	1		

Во 2022 година вкупно се 147 од кои најзастапени се микропретпријатијата и тоа 140 субјекти, мали 6 и средни 1.

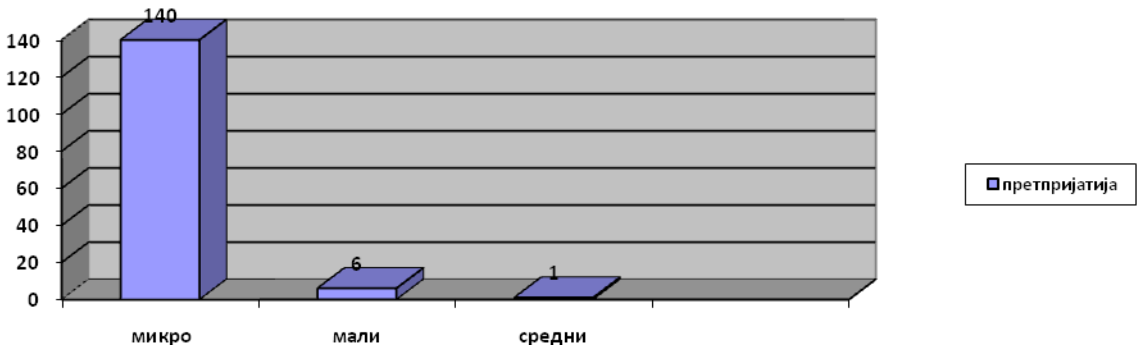

Покрај изобилството на природни убавини сепак нема развиеност на туристички потенцијал каде како закана се јавува браната КАЛУЃЕРИЦА превидена во Просторниот план на РМ и неповолната сообраќајна поврзаност со другите општини.

Активни деловни субјекти по сектори на дејност според НКД Рев.2, по општини, по години, состојба 31 декември 2021год.

	2021
МАКЕДОНСКИ БРОД	
А Земјоделство, шумарство и рибарство	14
Б Рударство и вадење на камен	3
В Преработувачка индустрија	13
Г Снабдување со електрична енергија, гас, пареа и климатизација	/
Д Снабдување со вода; отстранување на отпадни води, управување со отпад; санација на околината	2
Ѓ Градежништво	8
Е Трговија на големо и трговија на мало; поправка на моторни возила и мотоцикли	52
Ж Транспорт и складирање	8
З Објекти за сместување и сервисни дејности со храна	18

Ѕ Информации и комуникации	1
И Финансиски дејности и дејности на осигурување	/
Ј Дејности во врска со недвижен имот	1
К Стручни, научни и технички дејности	5
Л Административни и помошни услужни дејности	/
Љ Јавна управа и одбрана; задолжително социјално осигурување	1
М Образование	2
Н Дејности на здравствена и социјална заштита	11
Њ Уметност, забава и рекреација	1
О Други услужни дејности	3
П Дејности на домаќинствата како работодавачи	/
Р Дејности на екстратериторијални организации и тела	/

5.ОПШТИНСКИ УСЛУГИ, СРЕДСТВА, ОДРЖУВАЊЕ

Комуналната и патната инфраструктура се одлики на населените места на одредено подрачје за условите за живот на населението и развиеност на тоа подрачје, кое е во директна корелација со социоекономските услови.

Во Општина Македонски Брод според територијалната поделба има 51 населено место. Преку анализата, некои од население места се одликуваат со по еден до два жители, места со постојани жители и голем број на повратници, како и населени места каде има туристички зони.

Согледувајќи ги инфраструктурните одлики на населените места во Општина Македонски Брод има разлики во големина, оддалеченост, население и социо-економски карактеристики. Со најдобри инфраструктурни одлики се карактеризира градот Македонски Брод, кој се издвојува како административен, културен, здравствен и образовен центар.

ИНФРАСТРУКТУРНИ ОДЛИКИ НА НАСЕЛЕНИТЕ МЕСТА

Проучувајќи ги инфраструктурните одлики на населените места на територијата на Општина Македонски Брод, може да се констатира дека тие се карактеризираат воглавно со слабо развиена инфраструктура, со исклучок на неколку населени места. Ако се анализира институционалната инфраструктура на населените места на ова подрачје, единствено во градот постојат подрачни канцеларии, единици и шалтери на министерствата, агенции, дирекции и тоа на: Агенцијата за катастар на недвижности, Центарот за управување со кризи, Дирекцијата за заштита и спасување, Управата за водење матични книги, Одделение за одбрана за регион Прилеп – Град Македонски Брод, Државен пазарен инспекорат, Државен инспекторат за труд, Агенцијата за вработување, Центарот за социјални работи, Фондот за пензиско и инвалидско осигурување, Фондот за здравствено осигурување, Полициска станица, Противпожарна единица и други кои се надлежни и за Општина Пласница.

СПОРТСКИ КАПАЦИТЕТИ

Во делот на спортските капацитети во Општина Македонски Брод, најмногу се сконцентрирани во градот каде има и отворени и затворени објекти. Објектите се во склоп на основното и средното училиште но има и градски стадион "Поречки батаљон", а во другите населени места постојат само отворени спортски игралишта, најчесто во состав на училиштата за основно образование или селски фудбалски игралишта.

Градскиот стадион "Поречки батаљон" е отворен со трибина од една страна, спортските објекти се од затворен и отворен тип (ракометен, фудбалски, кошаркарски и тенисерски терен) во склоп на ООУ„ Св.Климент Охридски“ и спортските објекти се од затворен и отворен тип (фудбалски, кошаркарски и одбојкарски терен) во склоп на СОУ „Св.Наум Охридски“.

Спортските капацитети во другите населени места се во склоп на подрачните училишта во Манастирец, Сувидол, Брест и Самоков и земјени спортски терени во Косово, Црешнево и Требино. Потребно е реконструкција и подобрување на квалитетот на овие капацитети.

ОБРАЗОВНИ КАПАЦИТЕТИ

Постоечките образовни капацитети на територија на Општина Македонски Брод ги задоволуваат моменталните потреби.

Најпрво да се нагласи дека постои една детска градинка "7ми Септември" која е доволна со своите капацитети да одговори на потребите на населението за згрижување на најмалдите жители.

Во општината има едно цетрално осново општинско училиште "Св.Климент Охридски" и седум подрачни училишта. Од подрачните училишта две се до IX-то одделение и се наоѓаат во населените места Манастирец и Самоков, додека пет подрачни се до V-то одделение и се наоѓаат во наслените места Косово, Брест, Црешнево, Требино и Суводол.

Во средното општинско училиште "Св.Наум Охридски " има три насоки и тоа: гимназиско образование, угостителско-туристичка насока со две струки угостителски техничар за рурален туризам и хотелско-туристички техничар и машинска струка која е дуална. Во склоп на средното училиште има и интернат каде се згрижени ученици.

Наставата е организирана на македонски јазик, во согласност со потребите на запишаните ученици.

ЗДРАВСТВЕНИ КАПАЦИТЕТИ

Состојбата со здравствените капацитети во Општина Македонски Брод претставува сериозен проблем за најголем дел од населените места. Постои Здравствен дом во Македонски Брод кој функционира со Итна медицинска помош, лабораторија, ренген, вакцини, патронажна служба, инсулинска аптека, интерно и превентивна детска стоматологија. Но за останатите специјалистички здравствени услуги, граѓаните ги користат услугите на соседните места Кичево и Прилеп.

Покрај Здравствениот дом има три приватни здравствени установи, четири приватни стоматолошки установи и три приватни фармацевтски институции

(аптеки).Сите приватни установи се сместени во градот Македонски Брод освен една приватна здравствена установа во Самоков.

Состојбата со здравствените и фармацевтски капацитети во останатите населени места е алармантна.

КОМУНАЛНА ИНФРАСТРУКТУРА

Проучувајќи ја комуналната инфраструктура на населените места на територијата на Општина Македонски Брод, се доаѓа до заклучок дека не е на потребното ниво. Проблеми постојат и во водоснабдувањето и во одводната канализациона мрежа како и во управувањето со отпад. Дел од помалите населени места се уште не располагаат со водоводна мрежа и тоа Могилец, Слатина, Рамне и Калуѓерец, додека хлорирана вода има Брод, Латово, Требино, Суводол, Девич, Самоков, а во останатите места секаде има локална водоводна мрежа (најчесто од каптажа).

Населените места немаат проблеми со снабдувањето со вода за пиење, со исклучок на одредени денови во летниот период, кога може да дојде до недостаток на вода.

Канализационата мрежа не е на потребното ниво во повеќето населени места, освен во населените места Македонски Брод, Брест, Самоков, Суводол и Манастирец каде има изградена и функционира канализациона мрежа. Поголемиот дел од населените места имаат проблем со отпадните (фекалните) води и проблемот се решава индивидуално. Сепак, проблеми има и во населените места што имаат изградено канализациона мрежа, каде и покрај изградбата на канализациони мрежи, се уште постојат домаќинства, кои не се приклучени на нив.

СООБРАЌАЈНА ИНФРАСТРУКТУРА

Состојбата со локалните патишта во Општина Македонски Брод задоволува, најголем дел е асфалтиран, но дел од патната инфраструктура е со застарена коловозна површина и има потреба од нејзина реконструкција. Постојат населени места, пред се рурални населби, кои не се поврзани со асфалтирани патишта. Тоа секако претставува проблем за населението, кое живее во нив и има директно влијание на развојот и на условите за живот во овие населени места. За останатите населени места, каде има изградено само дел од сообраќајната инфраструктура, постојат недостатоци, пред се во поглед на широчината и квалитетот на патиштата.

Локалната патна мрежа на територијата на општина Македонски Брод е прикажана во следната табела, за 2021 година. Од следната табела може да се види

дека на територијата на Општина Македонски Брод има 213 километри патишта, од кои најмногу километри се асфалтирани патишта (111м).

Локален пат - состојба:	**2021 (км)**
Вкупно	213
Асфалт и коцка	111
Макадам	21
Земјани	65
Непробиени	16

Регионалната патна мрежа која поминува низ територијата на Општина Македонски Брод има вкупна должина 125км или три регионални правци и тоа:

- **1303** со должина 27,2 км (Ропотово-Суводол-Ореовец),
- **1106** со должина 76,3 км (Нова Брезница-Брана Козјак-мост кај Близанско-Калуѓерец-Суводол)
- **2132** со должина 21,5 км (Растеш-Калуѓерец преку Самоков)

КУЛТУРА

Тргнувајќи од основната цел, а тоа е негување и координација на културните и уметнички потреби и проекти во градот, Општина Македонски Брод отсекогаш се грижи за поттикнување на општите и локални културни вредности, поттикнување на културното творештво, промоција на креативни активности на поединци и културни здруженија и секако планирање и имплементација на секакви активности и настани од областа на уметноста и културата. Во Општина Македонски Брод има еден Дом на култура – Македонски Брод каде е сместена и народната библиотека "Кочо Рацин" и каде работи Културно-уметничкото друштво „7ми Септември“.

Во текот на годината се одржуваат: „Фестивал на костенот“, „Велигденските кули“, „Годишен концерт за 7ми Септември“ и др.

Табела 5– Список на инфраструктура и на програмирање на услуги (СИПУ)

	Населени места/месни заедници/или друга поделба																						
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
Назив на населено место	Белица	Бенче	Битово	Близан ско	Брезни ца	Брест	Вир	Волче	Горни и долни Манас тирец	Горно и Долно Ботушј е	Горно и Долно Крушје	Грешн ица	Девич	Драгов Дол	Дрено во	Заград	Звечан	Здуње	Зркле	Ижишт е	Инче	Калуѓе рец	Ковче
НАСЕЛЕНИЕ	37	25	31	29	8	118	7	3	157	9	23	17	50	10	17	5	48	1	72	178	5	15	3
ПОВРШИНА во км2	89.0	15	13.0	6.2	30.8	17.0	11.1	21.4	18.6	26.0	15.6	22.8	14.1	7.0	14.0	2.3	7.2	69.4	5.8	8.0	6.3	6.7	1.9
1. ПРИСТАП ДО ИНФРАСТРУКТУРА	**0.60**	**0.34**	**0.46**	**0.34**	**0.34**	**0.70**	**0.36**	**0.46**	**0.68**	**0.34**	**0.46**	**0.50**	**0.64**	**0.36**	**0.34**	**0.48**	**0.46**	**0.34**	**0.48**	**0.52**	**0.48**	**0.40**	**0.46**
Локални патишта	0.80	0.20	0.80	0.20	0.20	1.00	0.20	0.80	0.80	0.20	0.80	1.00	0.20	0.20	0.20	0.80	0.80	0.20	0.80	0.80	0.80	0.80	0.80
Собирање на смет	0.70	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.50	0.00	0.00	0.00	1.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Водоснабдување	0.50	0.50	0.50	0.50	0.50	0.50	0.60	0.50	0.60	0.50	0.50	0.50	1.00	0.60	0.50	0.60	0.50	0.50	0.60	0.80	0.60	0.20	0.50
Електрична енергија	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00
Канализација	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1.00	0.00	0.00	0.50	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
2. ПРИСТАП ДО СУПЕРСТРУКТУРНИ ОБЈЕКТИ	**0.0**	**0.0**	**0.0**	**0.0**	**0.0**	**0.2**	**0.0**	**0.0**	**0.3**	**0.0**	**0.0**	**0.0**	**0.0**	**0.0**	**0.0**	**0.0**	**0.0**	**0.0**	**0.0**	**0.0**	**0.0**	**0.0**	**0.0**
Основно образование	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.50	0.00	0.00	1.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Средно образование	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Детски градинки	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Здравство	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Спортски терени	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1.00	0.00	0.00	1.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Култура објекти	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Јавна администрација	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
3.ПОКАЗАТЕЛИ																							
Густина и домување	0.42	1.67	2.38	4.68	0.26	6.94	0.63	0.14	8.44	0.35	1.47	0.75	3.55	1.43	1.21	2.17	6.67	0.01	12.41	22.25	0.79	2.24	1.58
Локални патишта	30	5	25	6	2	118	1	2	126	2	18	17	10	2	3	4	38	0	58	142	4	12	2
Собирање на смет	26	0	0	0	0	0	0	0	79	0	0	0	50	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Водоснабдување	19	13	16	15	4	59	4	2	94	5	12	9	50	6	9	3	24	1	43	142	3	3	2
Електрична енергија	37	25	31	29	8	118	7	3	157	9	23	17	50	10	17	5	48	1	72	178	5	15	3
Канализација	0	0	0	0	0	118	0	0	79	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Објекти	0	0	0	0	0	25	0	0	45	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4. РЕЗУЛТАТИ																							
Густина и домување	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Локални патишта	1	1	1	1	1	2	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1
Собирање на смет	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Водоснабдување	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1
Електрична енергија	1	1	1	1	1	2	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1
Канализација	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Објекти	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
КРАЕН РЕЗУЛТАТ	**7**	**7**	**7**	**7**	**7**	**10**	**7**	**7**	**9**	**7**	**7**	**7**	**7**	**7**	**7**	**7**	**7**	**7**	**7**	**10**	**7**	**7**	**7**

	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	Вкупно
Назив на населено место	Косово	Крапа	Латово	Локви ца	Лупшт е	Макед онски Брод	Могил ец	Модри ште	Ореов ец	Рамне	Растеш	Русјац и	Самок ов заедно со ковач	Сланск о	Слатин а	Сувод ол	Сушиц а	Тажев о	Томин о село	Топол ница	Треби но	Требов ље	Црешн ево	
НАСЕЛЕНИЕ	54	38	60	72	38	3643	6	17	75	2	18	14	382	96	13	197	6	2	18	25	133	10	102	**5889**
ПОВРШИНА во км2	6.0	44.4	24.4	39.4	13.8	15.0	8.7	13.7	8.3	19.0	8.4	13.5	14.2	17.3	19.6	8.8	7.4	45.0	10.2	15.5	8.7	16.9	56.6	**864**
1. ПРИСТАП ДО ИНФРАСТРУКТУРА	**0.46**	**0.48**	**0.56**	**0.54**	**0.46**	**1.00**	**0.40**	**0.46**	**0.52**	**0.40**	**0.46**	**0.46**	**0.92**	**0.46**	**0.56**	**1.00**	**0.40**	**0.34**	**0.34**	**0.46**	**0.76**	**0.46**	**0.50**	**23**
Локални патишта	0.80	0.80	0.80	0.80	0.80	1.00	0.80	0.80	0.80	0.80	0.80	0.80	1.00	0.80	0.80	1.00	0.50	0.20	0.20	0.80	0.80	0.80	1.00	**31**
Собирање на смет	0.00	0.00	0.00	0.30	0.00	1.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.80	0.00	0.80	1.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1.00	0.00	0.00	**7**
Водоснабдување	0.50	0.60	1.00	0.60	0.50	1.00	0.20	0.50	0.80	0.20	0.50	0.50	0.90	0.50	0.20	1.00	0.50	0.50	0.50	0.50	1.00	0.50	0.50	**26**
Електрична енергија	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	**46**
Канализација	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.90	0.00	0.00	1.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	**4**
2. ПРИСТАП ДО СУПЕРСТРУКТУРНИ ОБЈЕКТИ	**0.1**	**0.0**	**0.0**	**0.0**	**0.0**	**1.0**	**0.0**	**0.0**	**0.0**	**0.0**	**0.0**	**0.0**	**0.4**	**0.0**	**0.0**	**0.2**	**0.0**	**0.0**	**0.0**	**0.0**	**0.1**	**0.0**	**0.1**	**2.4**
Основно образование	0.50	0.00	0.00	0.00	0.00	1.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1.00	0.00	0.00	0.50	0.00	0.00	0.00	0.00	0.50	0.00	0.50	**5.5**
Средно образование	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	**1.0**
Детски градинки	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	**1.0**
Здравство	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.50	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	**1.5**
Спортски терени	0.20	0.00	0.00	0.00	0.00	1.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1.00	0.00	0.00	1.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.20	0.00	0.20	**5.6**
Култура објекти	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	**1.0**
Јавна администрација	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.50	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	**1.5**
3.ПОКАЗАТЕЛИ																								
Густина и домување	9.00	0.86	2.46	1.83	2.75	242.87	0.69	1.24	9.04	0.11	2.14	1.04	26.90	5.55	0.66	22.39	0.81	0.04	1.76	1.61	15.29	0.59	1.80	**434**
Локални патишта	43	30	48	58	30	3643	5	14	60	2	14	11	382	77	10	197	3	0	4	20	106	8	102	**5496**
Собирање на смет	0	0	0	22	0	3643	0	0	0	0	0	0	306	0	10	197	0	0	0	0	133	0	0	**4465**
Водоснабдување	27	23	60	43	19	3643	1	9	60	0	9	7	344	48	3	197	3	1	9	13	133	5	51	**5241**
Електрична енергија	54	38	60	72	38	3643	6	17	75	2	18	14	382	96	13	197	6	2	18	25	133	10	102	**5889**
Канализација	0	0	0	0	0	3643	0	0	0	0	0	0	344	0	0	197	0	0	0	0	0	0	0	**4380**
Објекти	5	0	0	0	0	3643	0	0	0	0	0	0	164	0	0	42	0	0	0	0	13	0	10	**3948**
4. РЕЗУЛТАТИ																								
Густина и домување	1	1	1	1	1	3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	**1.0**
Локални патишта	1	1	1	1	1	5	1	1	1	1	1	1	4	1	1	2	1	1	1	1	2	1	2	**1.3**
Собирање на смет	1	1	1	1	1	5	1	1	1	1	1	1	4	1	1	2	1	1	1	1	2	1	1	**1.2**
Водоснабдување	1	1	1	1	1	5	1	1	1	1	1	1	4	1	1	2	1	1	1	1	2	1	1	**1.2**
Електрична енергија	1	1	1	1	1	5	1	1	1	1	1	1	4	1	1	2	1	1	1	1	2	1	2	**1.3**
Канализација	1	1	1	1	1	5	1	1	1	1	1	1	4	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	**1.2**
Објекти	1	1	1	1	1	5	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	**1.1**
КРАЕН РЕЗУЛТАТ	**7**	**7**	**7**	**7**	**7**	**33**	**7**	**7**	**7**	**7**	**7**	**7**	**23**	**7**	**7**	**12**	**7**	**7**	**7**	**7**	**11**	**7**	**9**	**8.3**

Село Лаг е прогласено за село во 2014г, но не е вклучено во Попис 2021

Селата Горни и Долни Манастирец,Долно и Горно Ботушје, Горно и Долно Крушје,Самоков и Ковач се во исти атар и затоа се собрани и жителите на двете населени места

Барбарос е во атарот на Општина Македонски Брод, но го нема како село а зафаќа 12.7км2

Атарот на Тажево, Македонски Брод и Бенче е со мерки од катастар

Тажево, Близанско, Здуње, Брезница, Белица има туристички зони

Вир, Рамне, Манастирец, Самоков, Слатина, Сланско, Девич, Локвица,Тебовље,Црешнево има повратници

систем на оценување	
	оценка
0-100	1
100-200	2
200-300	3
300-400	4
над 400	5

Методологија и објаснување на СИПУ табелата

Податоците за население во СИПУ табелата се реални, добиени од последниот Попис на население 2021год. и состаноците кои беа направени со месното население.

Општина Македонски Брод има 51 населено место градот Македонски Брод и населени места: Белица, Бенче, Битово, Близанско, Брезница, Брест, Вир, Волче, Горни Манастирец, Горно Ботушје, Горно Крушје, Грешница, Девич, Долни Манастирец, Долно Ботушје, Долно Крушје, Драгов Дол, Дреново, Заград, Звечан, Здуње, Зркле, Ижиште, Инче, Калуѓерец, Ковач, Ковче, Косово, Крапа, Латово, Лаг, Локвица, Лупште, Могилец, Модриште, Ореовец, Рамне, Растеш, Русјаци, Самоков, Сланско, Слатина, Суводол, Сушица, Тажево, Томино Село, Тополница, Требино, Требовље и Црешнево.

Површината на населените места е изразена во километри квадратни и ја опфаќа вкупната површина на населеното место заедно со атарот.

Во делот за пристап до инфраструктура, предмет на евалуација се пет категории како што е дадено во табелата, така што за секоја категорија дадени се оцени од 0 до 1 (во зависност од тоа колку проценти е уделот на население кое ја добива услугата за секоја категорија)

Во делот пристап до суперструктурни објекти, предмет на разгледување се седум категории и истите се оценуваат со 0 или 1, зависно од тоа дали во соодветното населено место има или нема објект кој ги нуди наведените услуги: основно училиште, средно училиште, градинка, здравствен објект, спортски терен/игралиште/сала, објект од обласга на културата, објект од јавната администрација (локална или централна власт).

Во делот за Показател се засметува густината на населението преку делење на бројот на население со површината на соодветното населено место. Потоа за сите услуги се множи уделот од пристапот до инфраструктура со населението во соодветното населено место.

Во делот на Резултат се доделуваат бројки од 1 до 5 во зависност од рангот на соодветниот Показател. На пример ако Показателот се движи од 0 до 100 тогаш добива резултат 1:

Од 0 до 100 = 1

Од 100 до 200 = 2

Од 200 до 300 = 3

Од 300 до 400 = 4

Повеќе од 400 = 5

Крајниот резултат е збир на сите резултати за: густина и домување, асфалтиран пат во населеното место, собирање на смет, водоснабдување, електрична енергија, канализација и суперструктурни објекти.

Податоците од СИПУ табелата покажуваат постоење на голем расчекор помеѓу градот и населените места во општината, како и потреба од инвестициски приоритети кои се главно во делот на локални патишта низ селата и канализација.

Како главни заклучоци кои се наметнуваат од СИПУ табелата се гледа дека повеќето населени места се во лоша состојба со оцена 7. Бидејќи општината е побројна со населени места кои имаат оцена 7, во сите тие има потреба од инвестирање, каде и покрај намалувањето на населението сепак има повратници на кои им се потребни неопходни услови за нормално функционирање.

РЕЗУЛТАТИ ОД СИПУ АНАЛИЗА	
Населено место	Резултати
Белица, Бенче, Битово, Близанско, Брезница, Вир, Волче, Горно Ботушје, Горно Крушје, Грешница, Девич, Долно Ботушје, Долно Крушје, Драгов Дол, Дреново, Заград, Звечан, Здуње, Зркле, Инче, Калуѓерец, Ковче, Косово, Крапа, Латово, Лаг, Локвица, Лупште, Могилец, Модриште, Ореовец, Рамне, Растеш, Русјаци, Сланско, Слатина, Сушица, Тажево, Томино Село, Тополница, Требовље	7
Горни и Долни Манастирец	9
Црешнево	9
Брест	10
Ижишта	10
Требино	11
Суводол	12
Самоков со Ковач	23
Македонски Брод	33

Од резултатите во СИПУ табелата се забележува дека најголем број од селата се со ниска оцена или 7ка, со тоа што во поголем дел од нив има асфалтиран пат или делумно асфалтиран (Томино село), освен во населните места Горно и Долно Ботушје, Рамне, Тажево, Брезница, Вир, Близанско, Здуње, Сушица, Бенче. Електрична енергија има во секое населено место. Водоснабдување т.е. питка вода за пиење има во секое наслено место но најчесто од локален извор. Додека најмалку развиена е канализационата мрежа и собирањето на смет.

Општински средства

Во следната табела е даден преглед на општинските средства со кои располага Општина Македонски Брод.

Должина на улици и локални патишта во Општина Македонски Брод	
Опис на објект	**Должина км**
Улици во град Македонски Брод	22,154
Локални патишта	213

Недвижни ствари - Објекти		
Опис	**Адреса**	**Функционалност**
Административна зграда на ЕЛС	Ул.„7-ми Септември“	Во употреба
Зграда на ООУ „Св.Климент Охридски“	Ул.„Партизанска“	Во употреба
Зграда на старо училиште (Дневен Центар)	Ул.„Вера Јоциќ“	Во употреба
Зграда на СОУ „Св.Наум Охридски“	Ул.„Партизанска“	Во употреба
Зграда на Дом на култура	Ул.„Партизанска“	Во употреба
Зграда на Јавни Претпријатија	Ул.„Партизанска“	Во употреба

Водоснабдителни системи	
Со кои стопанисува ЈП Водовод и Канализација	51 км
Со кои не стопанисува ЈП Водовод и Канализација	134,1 км
КАНАЛИЗАЦИОНА МРЕЖА	
Изградена фекална канализација	35 км
Неизградена фекална канализација	133,2 км

ВОЗИЛА	
Возило	Година
Автомобил Peugeot	2009
Автомобил Honda	2006
Патничко теренско Дачиа	2019
Патничко теренско Мицубиши	1999
Возило ФАП-ТППЕ	1986
Возило Бермак-ТППЕ	2009

Секоја година Општина Македонски Брод врши одржување и изградба на локални патишта и на објектите. Во буџетот на општината се планираат средства за одржување на објекти во сопственост на Општина Македонски Брод и покрај дотациите кои се добиваат преку централната власт, од странски донации за одржување во најголем дел на училиштата. Битно е да се напомене дека постои и друг имот што се знае дека е сопственост на општината но е со незапишани права.

6. НЕДОСТАТОЦИ И ПОТРЕБИ

Вистинската состојба со Општина Македонски Брод е прикажана преку конечните резултати во СИПУ табелата. Од СИПУ табелата може да се забележи дека има големи разлики помеѓу градот и останатите населени места во општината, а повеќето од населените места се прикажани со краен резултат 7. Податоците од табелата креираат нова табела рангирање на населбите по приоритет со крајни резултати каде точно се рангирани населените места како и градот според тоа колку се опслужени со јавни услуги.

Главни недостатоци и потреби кои се идентификувани за време на анализата и спроведувањето на Списокот на инфраструктура и програмирање на услуги (СИПУ) се:

Патната инфраструктура во Општина Македонски Брод. Административниот центар е скоро целосно опслужен со асфалтирани патишта, од кои мал дел се за санација. Локалните патишта во повеќе населни места се асфалтирани освен во Бенче, Близанско, Брезница, Вир, Ботушје, Здуње, Тажево, додека во некои населени места има потреба од доизградба на локални улички, бидејќи е дозволен пристап само до населеното место. Може да се заклучи дека потребно е да се интервенира во патната инфраструктура и тоа во асфалтирање на локални патишта но и во асфалтирање и редење бекатон на локални улици во речиси сите населени места во општината.

Канализационен систем потребно е да се доизгради и прошири скоро во сите населени места освен: Брест, Македонски Брод, Самоков, Суводол и делумно опслужен Манастирец. Со оглед на тоа што имаме многу населени места кои имаат многу мал број на жители или тенденција на иселување, приоритет за да се изградат канализациони мрежи се населените места кои што се функционални и со поголем број на жители, како: Белица, Грешница, Девич, Дреново, Зркле, Ижиште, Косово, Латово, Локвица, Ореовец, Русјаци, Сланско, Слатина, Требино, Црешнево и туристичките зони Близанско, Брезница, Здуње, но секако и остатнатите места потребно е да се обезбедат со канализационен систем бидејќи покрај малиот број на жители има и повратници.

Водоснабдувањето е потребно да се реши скоро во сите населени места освен градот Македонски Брод. Населените места најчесто се опслужуваат со вода за пиење од локални извори, освен Калуѓерец, Рамне и Могилец каде се снабдуваат од бунари. Неопходни се поголеми инвестиции во водоснабдувањето за сите граѓани да имааат питка вода за пиење.

Собирањето на смет е недостаток кој ни се провлекува низ населените места низ општината бидејќи територијално се многу оддалечени од градот. Бидејќи многу од населените места се со мал број на жители или тенденција на иселување, приоритет се населените места кои што се функционални и со поголем број на жители, како: Дреново,

Зркле, Ижиште, Косово, Латово, Локвица, Ореовец, Русјаци, Сланско, Црешнево и туристички зони Близанско, Брезница, Здуње кои може да се опслужуваат во летниот период.
Како општина со педесет и едно населено место тешко е да се обезбедат финансии за да се реализираат проекти за сите населени места сега, но вложувањето во надминување на недостатоците ќе го подобри животот во руралните населени места и ќе ја намали миграцијата особено на младите кои се двигател на економијата на секое место. Потребно е условите кои се присутни во градот да бидат и во секое населено место, се со цел благосостојба на граѓаните.

7.ПРОЕКТИ ЗА УРБАН РАЗВОЈ, ТЕКОВНИ И ИДНИ ПРОЕКТИ

Одржливиот развој е една од клучните цели на општината каде преку урбаниот развој ќе се разгледаат предизвиците и можностите за планирање. Како клучни проблеми се наведуваат застарените урбанистички планови и немањето на урбанистички планови, нелегална урбанизација, неразвиена инфраструктура и недоволните финансиски средства.

Општина Македонски Брод ориентирана е кон обнова на постојни или иградба на нови локални патишта и локални улици, изградба и одржување на канализациони, атмосферски и водоводни системи како во градот така и во останатите населени места. Урбаниот и руралниот развој ќе допринесат за промовирање на локалниот економски развој. Урбанистички планови има за градот Македонски Брод, туристичките зони Здуње, Близанско, Белица.

Трендот на зголемена миграција како на локално така и на централно ниво има негативни импликации во урбаниот развој, го забавува економскиот развој, идните инвестиции и општите услови за живот.

Во последните пет години, општината претежно инвестираше во обнова на комуналната, патната и уличната инфраструктура како во градот така и во населените места. Позитивно е што е планирана и зелена инфраструктура, т.е изградба на паркови и обнова на постојното зеленило во општината.

Проекти во тек					
Ред. бр.	Проект	Вредност со ДДВ	Забелешка	Населено место	Проектанти
1.	Основен проект за реконструкција-уредување на парк покрај река Треска - дел од КП 3953/1 за КО Македонски Брод (дел)	3.541.827,112	1.807м	Македонски Брод	МГ проект ДОООЕЛ Скопје

2.	Основен проект за реконструкција на улица „Васко Карангелески “ (краци)	12.840.170,00	700 м	Македонски Брод	ПРИМА ИНЖЕНЕРИНГ ДОО - СКОПЈЕ

Завршени проекти 2022/2023					
Ред. бр.	Проект	Вредност со ДДВ	Забелешка	Населено место	Проектанти
1.	Основен проект за реконструкција на улица „Поречка“ (и краци)	23.910.576,00	1520 м	Македонски Брод	ПРИМА ИНЖЕНЕРИНГ ДОО – СКОПЈЕ
2.	Основен проект за изградба на линиски и објекти-локални улици с. Сувидол (краци)	<10.376.330,35	/	Сувидол	Проект Биро увоз-извоз ДООЕЛ-Охрид
3.	Основен проект за изградба на линиски и објекти-локални улици с. Брест (краци)	<5.082.780,95	1275m	Брест	Проект Биро увоз-извоз ДООЕЛ-Охрид
4.	Основен проект за изградба на линиски и објекти-локални улици с. Црешнево (краци)	<11.591.759,50	1990 м	Црешнево	Проект Биро увоз-извоз ДООЕЛ-Охрид
5.	Реконструкција на улици во село Грешница	2.955.643,94	/	Грешница	ПЕРКАН ПРОЕКТ - ПРИЛЕП
6.	Изградба на улица од мост на река Треска до градските гробишта во М.Брод	22.944.323,56	1.197,3 м.	Македонски Брод	ДГ СИВИЛ ИНЖЕНЕРИНГ СКОПЈЕ
7.	Основен Проект улица Ореовец	3.039.521,88	/	Ореовец	Перкан проект

8.	Изградба на водовод во тур.нас. Здуње (дел)	<10.247.324,14	1912 м	Здуње	ЕУРО РОАД ДИЗАЈН
9.	АНЕКС на основен проект за водоснабдување на нас. Близанско „1“ и „2“(дел)	<4.113.432,80	/	Близанско	ЕУРОРОАД СКОПЈЕ
10.	Основен проект за алтернативно водоснабдување на с. Требино и МАКЕДОНСКИ БРОД доводен цевковод	16.450.295,04	/	Требино	СИВИЛ ИНЖЕНЕР ИНГ ДОО, СКОПЈЕ
11.	АНЕКС на основен проект Водовод с.Требино	2.766.085,20	/	Требино	МГ Проект Скопје
12.	Доизградба на канал **Песјак** за прифаќање и одведување на атмосферски води и паралелно канал за фекална канализација во М. Брод	2.288.551,00	250 м.	Македонски Брод	МГ ПРОЕКТ ДООЕЛ СКОПЈЕ
13.	Доградба на канал **Лоштица** за прифаќање на атмосферски води во Македонски Брод	6.388.450,38	300м.	Македонски Брод	ДАВОС инвест Скопје
14.	Основен проект за Енергетска ефикасност ефикасна-општинска зграда	6.145.163,00	/	Македонски Брод	ДГТУ „МОБИЛ-ЕЛ“ дооел Скопје

15.	Основен проект за реконструкција на кров на ООУ „СВ.КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“	4.312.535,38	/	Македонски Брод	ПЕРКАН ПРОЕКТ ПРИЛЕП
16.	Основен проект за реконструкција на патека во Македонски Брод	2.237.752,897	153м	Македонски Брод	МГ проект ДООOЕЛ Скопје

Изготвена проектна документација					
Ред. бр.	Проект	Вредност со ДДВ	Забелешка	Населено место	Проектанти
1.	Изградба на локален пат од Р1106 до с.Брезница	85.192.906,04	8.725м	Брезница	ПРОЕКТ БИРО ОХРИД
2.	Доградба на локален пат до Томино село - ДЕЛ 2	20.115.645,26	1366 м	Томино село	ЕУРОРОАД ДИЗАЈН ГРУП СКОПЈЕ
3.	Доградба на локален пат од Томино село до с.Сушица ДЕЛ 3	35.957.777,74	1952м	Сушица	ЕУРОРОАД ДИЗАЈН ГРУП
4.	Основен проект за изградба на пат од с.Модриште - с.Вир Општина Македонски Брод	42.362.116,82	5544 м	Модриште, Вир	Проект Биро увоз-извоз ДООЕЛ-Охрид
5.	Основен проект за изградба на локален пат од с. Брезница-с.Тажево Општина Македонски Брод	36.565.356,02	5100м	Брезница, Тажево	Проект Биро увоз-извоз ДООЕЛ-Охрид
6.	Изградба на локален пат од Р408 до с. Бенче	48.022.144,94	5.784м	Бенче	ПРОЕКТ БИРО ОХРИД
7.	Изградба на локален пат од Р408 до с.Д.Ботушје	38.457.387,08	4.540м	Ботушје	ПРОЕКТ БИРО ОХРИД
8.	Изградба на локален пат од Р408 до с. Рамне	37.452.624,16	4.496м	Рамне	ПРОЕКТ БИРО ОХРИД
9.	Доградба и модернизација на локален пат од туристичка нас.Близанско до туристичка нас.Здуње	59.729.361,54	10.391м	Близанско, Здуње	ЕУРО РОАД ДИЗАЈН СКОПЈЕ
10.	Рехабилитација на општински пат Барабарос-с.Крапа	28.385.679,98	/	Крапа	ВИАИНГ Дооел – Скопје

	“Барбарос“ – с. Крапа				
11.	Основен проект за реконструкција на улица Кирил и Методиј (краци)	16.838.187,00	870 м	Македонски Брод	ПРИМА ИНЖЕНЕРИНГ ДОО – СКОПЈЕ
12.	Основен проект за изградба на линиски и објекти-локални улици с. Сувидол (краци)	<10.376.330,35	/	Сувидол	Проект Биро увоз-извоз ДООЕЛ-Охрид
13.	Основен проект за изградба на линиски и објекти-локални улици с. Брест (краци)	<5.082.780,95	1275m	Брест	Проект Биро увоз-извоз ДООЕЛ-Охрид
14.	Основен проект за изградба на линиски и објекти-локални улици с. Цchampion (краци)	<11.591.759,50	1990 м	Црешнево	Проект Биро увоз-извоз ДООЕЛ-Охрид
15.	Изградба на пристапна улица „Даме Груев“	819.495,84	87,9 м.	Македонски Брод	ДГ СИВИЛ ИНЖЕНЕРИНГ
16.	Изградба на пристапна улица „Илинденска“	2.016.925,62	151,3 м.	Македонски Брод	ДГ СИВИЛ ИНЖЕНЕРИНГ
17.	Изградба на фекална канализација во с.Девич со пречистителна станица	7.370.616,30	1.332м.	Девич	ЕУРО РОАД ДИЗАЈН СКОПЈЕ
18.	Изградба на фекална канализација во населба Долни Звечан до приклучок во шахта во	7.654.415,74	/	Звечан	ЕУРО РОАД ДИЗАЈН СКОПЈЕ

	с.Самоков				
19.	Изградба на водовод во тур.нас.Долна Белица	7.387.854,92	2.082м вкупна мрежа	Белица	ЕУРО РОАД ДИЗАЈН
20.	Водоснабдување на с.Калуѓерец	2.460.369,62	862 м.	Калуѓерец	МГ ПРОЕКТ ДООЕЛ СКОПЈЕ
21.	Водоснабдување на с.Црешнево	15.136.529,00	4.935м цевковод и 2646м разводна мрежа	Црешнево	ПЕРКАН ПРОЕКТ ПРИЛЕП
22.	Основен проект за резервоар за вода и доводен цевковод до разделна шахта во с. Сланско	13.213.248,24	резервоар и доводеен цевковод	Сланско	ПЕРКАН ПРОЕКТ - ПРИЛЕП
23.	АНЕКС на основен проект за водовод во с.Сланско	2.916.812,50	1226 м водоводна мрежа	Сланско	МГ ПРОЕКТ ДООЕЛ СКОПЈЕ
24.	Основен проект за подобрување на водоснабдувањето во н.м Крапа , со објекти на постоен доводен цевковод, резервоар и разводна мрежа	7.136.546,00	2966 м.	Крапа	ПЕРКАН ПРОЕКТ - ПРИЛЕП
25.	Основен проект за водоснбдување на викенд населбата Близанско	10.982.047,00	2626 м.	Близанско	ЕУРОРОАД СКОПЈЕ

26.	АНЕКС на основен проект за водоснабдување на нас. Близанско „1“ и „2“останува доградба на краци во „1“ и „2“	4.113.432,80	/	Близанско	ЕУРОРОАД СКОПЈЕ
27.	Основен проект за реконструкција на системот за водоснабдување то за с.Локвица и с.Вир	43.262.912,30	/	Локвица, Вир	РЕСУРС ЛТДИ дооел Кавадарци
28.	Основен проект за реконструкција на водовод во с.**ВОЛЧЕ**	1.007.012,00	/	Волче	ПОЛОГ ПРОЕКТ НОВ
29.	Основен Проект за ДНЕВЕН ЦЕНТАР М.БРОД	10.446.508,14	/	Македонски Брод	ПЕРКАН ПРОЕКТ ПРИЛЕП
30.	Основен проект за контрола од поплавување и регулирање на речното корито во Општина Македонски Брод	166.772.042,44	/	Македонски Брод	Eko –Мар Инжинеринг ДООЕЛ Битола
31.	Основен проект за реконструкција на пазар во М.Брод	1692630,94	700м2	Македонски Брод	МГ проект ДОООЕЛ Скопје
32.	Основен проект за	2.773.972,32	639м	Македонски Брод	МГ проект ДОООЕЛ

	реконструкција на тротоар ул. „Макршал Тито“ Македонски Брод				Скопје
33.	Основен проект за реконструкција на плоштад во М.Брод	2.329.223,24	1,280м2	Македонски Брод	МГ проект ДОООЕЛ Скопје
34.	Основен проект за реконструкција-уредување на парк покрај река Треска - дел од КП 3953/1 за КО Македонски Брод	3.541.827,112	1.807	Македонски Брод	МГ проект ДОООЕЛ Скопје
35.	Изградба на тротоар на ул.„Партизанска“	2.478.000,00	/	Македонски Брод	МГ проект ДОООЕЛ Скопје

Податоци за финансиски капацитет на општина Македонски Брод во МКД

		2019		2020		2021		2022	2023	2024
Податоци од Буџетот на општината, општините во градот Скопје и градот Скопје		План	Реал.	План	Реал.	План	Реал.	Износ –реал.	Износ-план	Износ-план
71	**ДАНОЧНИ ПРИХОДИ**	**17.700.000**	**13.340.381**	**20.137.000**	**12.560.740**	**22.061.000**	**16.074.923**	**22.648.140**	**23.258.000**	**23.261.000**
711	Данок од доход, од добивка и од капитални добивки	860.000	940.561	890.000	1.078.223	1.035.000	1.125.441	1.407.787	2.293.000	2.390.000
713	Даноци на имот	3.173.000	3.339.525	3.173.000	2.772.088	3.250.000	4.946.405	4.345.313	6.274.000	4.680.000
717	Даноци на специфични услуги	12.967.000	8.784.948	15.364.000	8.418.176	17.040.000	10.003.077	16.803.858	14.524.000	15.894.000
718	Такси на користење или дозволи за вршење на дејност	700.000	275.347	710.000	292.253	736.000	0	91.182	167.000	297.000
72	**НЕДАНОЧНИ ПРИХОДИ**	**3.401.000**	**2.006.638**	**3.901.000**	**1.809.040**	**11.977.000**	**1.756.553**	**1.925439**	**4.349.000**	**2.689.000**
721	Претприемачки приход и приход од имот									
722	Глоби, судски и административни такси	800.000	231.575	800.000	165.235	800.000	174.275	188.200	340.000	350.000
723	Такси и надоместоци	100.000	18.444	100.000	41.638	100.000	60.337	72.413	100.000	100.000
724	Други владини услуги	400.000	0	400.000	0	400.000	0		100.000	100.000
725	Други неданочни приходи	2.101.000	1.756.619	2.601.000	1.602.167	10.677.000	1.521.941	1.664.826	3.809.000	2.139.000
73	**КАПИТАЛНИ ПРИХОДИ**	**25.740.504**	**2.971.773**	**20.421.446**	**2.785.573**	**12.807.000**	**1.408.113**	**3.109.140**	**4.401.000**	**6.556.000**
731	Продажба на капитални средства	1.500.000	0	1.500.000	0	2.200.000	9.778		400.000	400.000
731120	Приходи од продажба на капитални средства кои се имот на општините									
732	Продажба на стоки									

733	Продажба на земјиште и нематеријални вложувања	24.240.504	2.971.773	18.921.446	2.785.573	10.607.000	1.398.335	3.109.140	4.001.000	6.156.000
734	Приходи од дивиденди									
74	**ТРАНФЕРИ И ДОНАЦИИ**	**75.574.056**	**48.487.312**	**62.510.554**	**47.483.385**	**65.751.000**	**33.517.610**	**46.149.542**	**76.023.000**	**79.028.596**
741	Трансфери од други нивоа на власт	75.574.056	**48.487.312**	62.510.554	47.483.385	65.751.000	33.517.610	46.149.542	76.023.000	79.028.596
741115	Дотации на општината, од приходи од ДДВ									
742	Донации од странство									
743	Капитални донации									
744	Тековни донации									
78	**ПРИХОДИ ОД ОТПЛАТА НА ЗАЕМИ**									
781	Приходи од наплатени дадени заеми									
7	***ВКУПНО ПРИХОДИ***	**122.415.560**	**66.806.104**	**106.970.000**	**64.638.738**	**112.596.000**	**52.757.199**	**73.832.261**	**108.031.000**	**111.534.596**
40	**ПЛАТИ И НАДОМЕСТОЦИ**	**31.512.928**	28.557.798	33.317.000	30.181.369	32.727.000	29.685.965	31.305.236	36.839.000	47.033.979
41	**РЕЗЕРВИ И НЕДЕФИНИРАНИ РАСХОДИ**	**250.000**	75.000	250.000	45.000	250.000	51.500	15.000	250.000	250.000
42	**СТОКИ И УСЛУГИ**	**21.665.401**	12.367.452	22.727.000	10.531.260	21.761.000	10.710.476	13.524.326	22.799.000	21.729.000
43	**ТЕКОВНИ ТРАНСФЕРИ ДО ВОНБУЏЕТСКИТЕ ФОНДОВИ**									
44	**ТЕКОВНИ ТРАНСФЕРИ ДО ЕДИНИЦИТЕ НА ЛОКАЛНАТА САМОУПРАВА**									
45	**КАМАТНИ ПЛАЌАЊА**	**800.000**	253.122	600.000	130.295	982.000	93.068	26.927	1.050.000	1.400.000
46	**СУБВЕНЦИИ И ТРАНСФЕРИ**	**2.406.000**	662.372	2.306.000	285.792	4.806.000	1.231.232	6.864.348	2.861.000	3.839.000
47	**СОЦИЈАЛНИ БЕНЕФИЦИИ**	**100.000**	0							
48	**КАПИТАЛНИ РАСХОДИ**	62.551.231	21.769.990	41.520.000	16.742.070	45.820.000	4.744.218	16.301.714	37.175.000	29.602.617

485570	Плаќање по гаранции									
49	**ОТПЛАТА НА ГЛАВНИНА**	**3.130.000**	3.120.370	6.250.000	6.240.740	6.250.000	6.240.740	5.794.710	7.057.000	7.680.000
4	***ВКУПНО РАСХОДИ***	**122.415.560**	**66.806.104**	**106.970.000**	**64.156.526**	**112.596.000**	**52.757.199**	**73.832.261**	**108.031.000**	**111.534.596**
	Дотации									
	Самофинансирачки активности									
	Донации									
75	**ДОМАШНО ЗАДОЛЖУВАЊЕ**									
751	Краткорочни позајмици од земјата									
753	Долгорочни обврзници									
754	Друго домашно задолжување									
76	**ЗАДОЛЖУВАЊЕ ВО СТРАНСТВО**									
761	Меѓународни развојни агенции									
762	Странски влади									
769	Други задолжувања во странство									
77	**ПРОДАЖБА НА ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ**									
771	Продажба на хартии од вредност									

Обврски за отплати по основ на краткорочни задолжувања (во моментот на поднесување на барањето)	
Обврски по основ на краткорочни позајмици (во моментот на поднесување на барањето)	
Обврски за отплати по основ на потенцијалното краткорочно задолжување	

ВКУПЕН ИЗНОС НА КРАТКОРОЧНО ЗАДОЛЖУВАЊЕ	
Обврски за отплата на главница, камата и други трошоци поврзани со долгорочни задолжувања (во моментот на поднесување на барањето)	
Обврски за отплата на главница и камата по основ на долгорочни позајмици (во моментот на поднесување на барањето)	202.910
Обврски за отплата на главница и камата поврзани со потенцијалното долгорочно задолжување	
ВКУПЕН ИЗНОС НА ГОДИШНА ОТПЛАТА НА ДОЛГ ЗА ДОЛГОРОЧНО ЗАДОЛЖУВАЊЕ	6.240.740
Непристигнат долгорочен долг на општината (во моментот на поднесување на барањето, вклучувајќи го и потенцијалното задолжување)	35.541.429
Издадени гаранции на општината (во моментот на поднесување на барањето)	
ВКУПЕН ИЗНОС НА НЕПРИСТИГНАТ ДОЛГОРОЧЕН ДОЛГ НА ОПШТИНАТА И ИЗДАДЕНИ ГАРАНЦИИ НА ОПШТИНАТА	35.541.429

Моментално Општина Македонски Брод отплаќа еден долгорочен кредит, од Светска банка преку Министерство за финансии во вкупен износ од 62.407.299,00 во 2016 година со 13 години отплата од кои 3 години грејс период. Остатокот од кредитот по основ на главница недоспеан за плаќање до 31.12.2023 година е 35.541.429,00 денари..

8. ПРЕДЛОЖЕНИ ПРОЕКТИ, ИЗБОР И КОНСУЛТАЦИИ

Во табелата која следува, прикажани се приоритетни барања од различен карактер, кои се произлезени од состаноците со месното население, НВО и бизнис заедницата, направена при посетата на населените места во општината пред подготовката на оваа Урбанистичка Ревизија.

Табела – Приоритетни предлог проекти и минимални критериуми за квалификување

Категорија	Населено место	Опис на проектот
Патна инфраструктура	Бенче, Битово, Близанско, Брезница, Вир, Горно Ботушје, Долно Ботушје, Здуње, Рамне, Сушица	Изградба на пат од регионален пат до населено место
	Локвица, Девич, Латово, Русјаци, Горно и Долно Крушје	Изградба на локални улици
	Македонски Брод, Самоков	Реконструкција на улици
	Ковче, Растеш, Слатина, Манастирец, Македонски Брод, Зркле, Самоков	Изградба/Реконструкција на мостови
	Локвица-Црешнево, Црешнево-Белица, Горно Ботушје-Средок	Пробивање на пат
Комунална инфраструктура (водоснабдување, канализација, собирање на смет, друго)	Слатина, Тополница, Могилец, Калуѓерец, Близанско, Долна Белица	Изградба на водовод
	Девич, Локвица, Брест, Требино,	Изградба на фекална канализација
	Самоков, Македонски Брод	Изградба на атмосферска канализација
	Самоков (со вклучување на Долни Звечан) Манастирец	Изградба/реконструкција на пречистителна станица

	Локвица, Слатина, Сланско, Црешнево, Латово	Поставување на контејнери и корпи
	Локвица, Слатина, Црешнево, Латово	Собирање на отпад
Друго (спорт и рекреација, култура итн)	Брест, Косово, Црешнево, Македонски Брод, Требино, Суводол, Сланско, Латово, Манастирец, Самоков, Белица, Близанско, Локвица	Изградба/реконструкција на спортски или детски игралишта
	Белица, Девич,	Пренамена на стара поречка куќа во Поречки музеј
	Македонски Брод (патека кај Алкалоид, пат по Водовод и др.), Самоков, Требино, Суводол	Еко-патеки за пешачење и велоспипеди
	Самоков, Манастирец	Мини адреналински паркови
	Македонски Брод	Споменик Велигденски Кули

8.1.Критериуми за квалификување и за приоритет на проектите

Во табелата која следува, прикажани се приоритетни барања од различен карактер, кои се произлезени од состаноците со месното население, НВО и бизнис заедницата. Табелата е направена при посетата на населените места во општината пред подготовката на оваа Урбанистичка Ревизија.

Од табелата можеме да ги детектираме проблемите – барањата на жителите на населените места во општината каде се одржаа состаноци со месното население.
Барањата од делот патна инфраструктура (асфалтирање на улици) се веќе познати и општината истите ги планира во програмата за изградба на улици и патишта секоја година. Последните години општината вложи многу средства токму во овој сектор.
Барањата од делот комунална инфраструктура (изградба на водоводи, канализации, пречистителни станици) се исто така проекти за кои општината се обидува да обезбеди проектни документации. Поголемиот број од барањата на жителите се изградба на систем на фекална канализација и пречистителна станица на истата. Секоја година општината бара средства и во Буџетот на РСМ да се предвидат средства за изградба на вакви капитални инвестиции.

Во останатите области барањата на граѓаните се однесуваат на изградба на спортски и детски игралишта, патеки, споменици. Поради негрижа на локалното население, за жал, дел од реквизитите во постоечките детски игралишта беа уништени и тие се за реконструкција.